

Behandeling met stimulan- tia bij ADHD en het effect op middelen- misbruik

Waarom dit onderzoek? Aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit (ADHD) in de kindertijd is gerelateerd aan een verhoogd risico op stoornissen in middelengebruik (SUD) en nicotineafhankelijkheid tijdens de adolescentie. Farmacologische behandeling van ADHD geschiedt primair met stimulantia. Omdat stimulantia zelf de potentie hebben om verslavend te werken, zijn er zorgen over het effect van stimulantia op het ontstaan van SUD en nicotineafhankelijkheid. Resultaten van eerder onderzoek zijn echter niet eenduidig: in sommige studies wordt geen effect van stimulantia gevonden op het ontstaan van SUD; één studie laat een schadelijk effect zien; weer andere studies laten een beschermend effect zien op het ontstaan van SUD of nicotineafhankelijkheid.

Onderzoeksvraag Wat zijn de effecten van behandeling met stimulantia op de ontwikkeling van middelenmisbruik en nicotineafhankelijkheid bij ADHD?

Hoe werd dit onderzocht? Proefpersonen waren afkomstig van de Nederlandse, Belgische en Duitse centra die deelnamen aan de International Multicenter ADHD genetics (IMAGE)-studie. Bij aanvang van de studie werden psychiatrische symptomen in de vorm van ADHD, antisociale gedragsstoornissen (CD) of oppositiekopstandige gedragsstoornissen (ODD) uitvoerig in kaart gebracht. Na een follow-upperiode van gemiddeld 4,4 jaar werden SUD en nicotinegebruik retrospectief gemeten middels respectievelijk vragenlijsten en een gestructureerd interview. Medicatiegebruik werd in kaart gebracht met apotheekgegevens en zelfrapportage. Proefpersonen werden in 3 groepen verdeeld op basis van ADHD-status en medicatiegebruik: geen stimulantia (n = 62), stimulantia (n = 327) en een controlegroep zonder klachten (n = 211).

LITERATUUR

Groenman AP, Oosterlaan J, Rommelse NN, Franke B, Greven CU, Hoekstra PJ, Hartman CA, Luman M, Roeyers H, Oades RD, Sergeant JA, Buitelaar JK, Faraone SV. Stimulant treatment for attention-deficit hyperactivity disorder and risk of developing substance use disorder. *Br J Psychiatry* 2013; 203: 112-9. doi:10.1192/bjp.bp.112.124784.

AUTEUR

ANNABETH GROENMAN
a.groenman@vu.nl

Belangrijkste resultaten Het gebruik van stimulantia had een licht beschermend effect op de ontwikkeling van SUD bij ADHD (hazardratio (HR): 2,12; 95%-BI: 1,22-3,69), maar niet op de ontwikkeling van nicotineafhankelijkheid (HR: 1,11; 95%-BI: 0,43-2,89). Binnen de groep kinderen die behandeld werd met stimulantia bleek dat het beschermend effect van stimulantia op het ontstaan van SUD sterker was indien de behandeling op jongere leeftijd (voor 8,1 jaar) werd gestart dan op oudere leeftijd.

Consequenties voor de praktijk De resultaten van deze studie laten zien dat stimulantia niet leiden tot het ontstaan van SUD en nicotineafhankelijkheid bij kinderen en adolescenten met ADHD. Er zijn zelfs aanwijzingen voor een klein beschermend effect tegen de ontwikkeling van SUD.